USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě projednal v neveřejném zasedání konaném dne 22. února 2023 v trestní věci **obžalované Hany M., narozené xxx, stížnost státního zástupce Okresního státního zastupitelství ve Frýdku-Místku** proti usnesení Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 8. 7. 2022, č. j. 4 T 109/2019 - 1182, a rozhodl

takto:

Podle § 148 odstavec 1 písmeno c) trestního řádu se stížnost státního zástupce **zamítá.**

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením ze dne 8. 7. 2022, č. j. 4 T 109/2019 - 1182, rozhodl okresní soud tak, že se podle § 222 odstavec 2 trestního řádu postupuje Městskému úřadu Frýdlant nad Ostravicí trestní věc obžalované Hany M., stíhané na podkladě obžaloby státního zástupce Okresního státního zastupitelství ve Frýdku-Místku ze dne 13. 6. 2019, sp. zn. 3 ZT 17/2018, pro skutek kterého se měla dopustit tím, že *v době nejméně od měsíce května 2017 do 25. 1. 2018 ve společně obývaném rodinném domě č.p. xxx v obci xxx, opakovaně a se vzrůstající intenzitou a četností i několikrát týdně v záchvatech vzteku, agresivity a žárlivosti vulgárně nadávala svému příteli Stanislavu B., nar. xxx, že je starý cyp a úchyl, fackovala jej, kousla do ucha, napadla jej kovovým nazouvákem obuvi, napadala jej pěstmi a bezdůvodně ničila vybavení domácnosti, kdy v měsíci květnu 2017 rozbila myčku, sklenice, zrcadlo, dveře v bytě, vstupní dveře do kotelny, obrazy, nábytek, omítku v bytě vysekala noži, které postupně tímto ničila, až na cihly, zahradní sekačku hodila do bazénu, znečistila vířivku hlínou, nožem vyškrabávala nápisy do zdí a nábytku, stejně tak popisovala stěny a nábytek fixem a propiskou slovy např.: „Kurvo stará slizská", „Kurvo stará ty se poser, chcípáku, úchyle", „pičo, pičo", „sketo, tady jsi šukal falešně",* neboť skutek není trestným činem, avšak mohl by být posouzen jako přestupek.
2. Proti tomuto usnesení podal státní zástupce Okresního státního zastupitelství ve Frýdku-Místku ihned po jeho vyhlášení stížnost. V písemném odůvodnění stížnosti (čl. 1247 - 1249) namítal, že s napadeným usnesením nelze souhlasit, neboť soud vyhodnotil provedené důkazy v rozporu s ustanovením § 2 odst. 6 trestního řádu. Ve vztahu k posouzení slovního a fyzického napadání poškozeného obžalovanou je jednoznačné, že agresorem nebyl v žádném případě poškozený. V průběhu dokazování nebylo zjištěno nic, co by nasvědčovalo tomu, že by poškozený někdy obžalovanou fyzicky napadl, naopak to byl vždy on, kdo se svěřoval sousedům, že byl zbit a měl přitom na sobě hematomy a další známky zranění. Soud nesprávně aplikováno subjektivní hledisko posouzení jednání obžalované jako těžkého příkoří a nesprávně interpretoval asymetrii vztahu obžalované a poškozeného. Poukazoval na judikaturu Nejvyššího soudu, kdy citoval z rozhodnutí pod sp. zn. 11 Tdo 82/2018: „Pojem týrání se v judikatuře vykládá jako zlé nakládání s osobou blízkou nebo jinou osobou žijící s pachatelem ve společném obydlí, vyznačující se vyšším stupněm hrubosti a bezcitnosti a určitou trvalostí, které tato osoba pociťuje jako těžké příkoří. Pokud jde o otázku, zda poškozená pociťovala jednání obviněného jako těžké příkoří, ani toto nelze bez dalšího ztotožňovat se vznikem traumatických a podobných následků na její psychice. Je zřejmé, že každá

oběť násilí neprožívá způsobenou újmu stejným způsobem a různí se také psychické mechanismy následného zpracování traumatické události, tedy to, jak se poškozený s prožitky vyrovnává. Při posouzení stupně hrubosti bezcitnosti jednání a otázky, zda ji poškozený pociťoval jako těžké příkoří, se tak do značné míry uplatní objektivní hledisko, a tedy nikoliv pouze jako vnímá a cítil konkrétním poškozeným ale jakby v dané situaci za daných okolností vnímala a cítila většina lidí vyznačujících se charakteristikami poškozeného (věk, vztah k pachateli, zdravotní stav, apod.). Toto jistě možné odvodit z povahy samotných násilných aktů, které v daném případě byly prokázány svědeckými výpověďmi a u nichž lze jistě konstatovat, že by každý na sobě musel vnímat jako těžké příkoří, byť k nim docházelo jako vyústění počátečního vzájemného konfliktu či hádky."

3. Odkazoval dále na rozhodnutí Nejvyššího soudu pod sp. zn. 11 Tdo 1289/2013 a rovněž pod sp. zn. 8 Tdo 898/2020, z něhož citoval mj. následující: „ Je nutno poznamenat, že oboustrannost konfliktů mezi obviněným a poškozenou byla provedeným dokazováním vyloučena. Nelze popřít, že k jistým konfliktům mohlo docházet i ze strany poškozené, ale nejen s ohledem na provedené důkazy, především svědecké výpovědi ale jí s ohledem na fyzickou konstituci poškozené lze uzavřít, že tato nebyla schopna obviněného napadat v takové míře, jako se toho dopouštěl on. Za ojedinělého případu, kdy obviněnému skočila poškozená na záda poté, co jí dal facku, pak nelze vyvozovat oboustrannou jejich fyzických konfliktů. Týrání obviněného navíc nespočívalo pouze ve fyzickém napadání, ale rovněž v pravidelné kontrole jejího pohybu a kontaktů, prohlížení mobilního telefonu, zákazu socializace se, polévání vodou, ostříhání vlasů za účelem ponížení a snížení ega, apod. Ze strany poškozené stejné chování vůči obviněnému zjištěno nebylo, naopak je evidentní, že poškozená byla vůči obviněnému ve slabším postavení, kdy obviněný byl v postavení agresora a poškozená v postavení oběti.

4. Nalézací soud nesprávně vyhodnotil tvrzení poškozeného Stanislava B. u hlavního líčení, kdy nevzal v potaz změnu postoje poškozeného, ke kterému došlo vlivem působení obžalované. Vliv obžalované je zřejmý rovněž z písemných podání, která jsou založena ve spise, kdy je evidentní, že tato podání psala právě obžalovaná, ačkoliv je podepisoval poškozený. Poukazoval na zcela absurdní tvrzení poškozeného, kdy například uváděl, že byl na něj u policie vyvíjen nátlak a bylo mu znemožněno setkat se s advokátem a tímto odůvodňoval to, jakým způsobem vypovídal v přípravném řízení. Advokátem měl na mysli advokáta obžalované. Je tedy zřejmé, že poškozený ztratil jakýkoliv reálný náhled na jednání obžalované.

5. Soud rovněž nedostatečně vyhodnotil výpovědi svědků Richarda M. a Jiřího S., když z jejich výpovědí zcela jednoznačně vyplynulo, že u poškozeného došlo ke změně chování vlivem obžalované, a k úplnému ukončení předchozích dobrých vztahů svědků s poškozeným. Svědek M. popsal stav poškozeného v době, kdy se k němu přišel ukrýt, a to že měl natržené uši, byl celý pobitý, stěžoval si, že jej obžalovaná zmlátil a bojí se jít domů. Poškozený jej také požádal, aby se šel podívat k němu domů, protože on měl strach, a tak nafotil poškození domu, aby měl důkaz, že to obžalovaná rozbila.

6. Pokud soud hodnotil soužití poškozeného s obžalovanou rovněž ve světle výpovědi svědka Jana M., který uváděl, že rovněž poškozený vyvolával hádky, pak k tomu je nezbytné podotknout, že z celého dokazování je zřejmé, že poškozený měl se synem obžalované špatný vztah a výpověď Jana M. je proto nutné v této části hodnotit s velkou rezervou.

7. Tvrzení soudu, že nebyla prokázána taková míra vztahové asymetrie, která by odpovídala domácímu násilí, je nesprávné rovněž s ohledem na to, že provedeným dokazováním nebylo zjištěno k chování poškozeného ničeho, co by se aspoň vzdáleně mohlo rovnat tomu, jakým způsobem se obžalovaná sama vůči němu chovala. Subjektivní hledisko hodnocení jednání obžalované je nezbytné u poškozeného zcela upozadit, neboť tento není schopen náhledu na jednání obžalované vůči němu. S ohledem na tento stav měl soud o to bedlivěji hodnotit veškeré prokázané jednání obžalované vůči tomuto poškozenému a zejména měl toto jednání hodnotit objektivními hledisky, jak to opakovaně uvedl ve shora citovaných rozhodnutích Nejvyšší soud.

Má za to, že jednání popsané ve skutkové větě obžaloby pod bodem 1) by evidentně u člověka v obdobném postavení, jako je poškozený, muselo vyvolat těžké příkoří. V této trestní věci je toto těžké příkoří dovoditelné rovněž z toho, jakým způsobem na jednání obžalované poškozený sám reagoval, kdy opakovaně utíkal ze svého domu před jejím závažným slovním a fyzickým napadáním a uchyloval se ke svým kamarádům a známým, u kterých rovněž nějakou dobu přebýval. Jeho psychický stav (a samozřejmě rovněž stav fyzický) byl evidentně obrazem těžkého příkoří způsobeného obžalovanou. Je proto v rozporu s provedeným dokazováním, že soud vypustil z popisu skutku právě následky jednání obžalované spočívající v tom, že pouze z důvodu tohoto jednání byl nucen utéct k sousedům v zubožením stavu, aby se vyhnul dalšímu napadání. Prokázané jednání obžalované v žádném případě není tak malé intenzity, aby je bylo možné posoudit toliko jako přestupek.

8. Soud se týče skutku popsaného pod bodem 1) podané obžaloby, pak je evidentní, že soud provedené důkazy nehodnotil hledisky, která naopak uplatnil ve vztahu ke skutku pod bodem 2) obžaloby, u kterého zcela správně a zákonně uznal obžalovanou vinnou. Je zcela nerozhodné, že u skutku pod bodem 1) je poškozeným muž, neboť trýznivé jednání je nezbytné hodnotit objektivními hledisky. Ve věci je navíc evidentní, že obžalovaná je vůči poškozenému výrazně mladší.

9. Přestože jsou dosavadní skutková zjištění získaná dokazováním u hlavního líčení z jeho pohledu zcela dostatečná pro učinění závěru o vině obžalované, s opatrností navrhuje, aby nalézací soud byl zavázán po zrušení napadeného usnesení opětovně vyslechnout poškozeného Stanislava B., který již ukončil soužití s obžalovanou k jeho motivaci a pohnutce ke změně výpovědi u hlavního líčení a případně ke znaleckému zkoumání poškozeného znalci psychologem a psychiatrem, když je zřejmé, že v současné době by se již zřejmě znaleckému zkoumání podrobil. Opětovně zdůraznil, že podle jeho názoru objektivně zjištěné skutečnosti jsou zcela dostatečné pro závěr o vině obžalované, přičemž odkazoval na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 22. 3. 2018, sp. zn. 11 Tdo 82/2018, ze kterého vyplývá, že roli znaleckého zkoumání a lze ve skutkově jednoznačných věcech upozadit ale se rozhodnout o vině i bez vypracování doplnění znaleckého posudku.

10. Závěrem navrhnul, aby napadené usnesení bylo podle § 149 odstavec 1 písmeno b) trestního řádu zrušeno a věc vrácena okresnímu soudu, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

11. Krajskému soudu v Ostravě byla věc předložena jako soudu stížnostnímu ve smyslu § 146 odstavec 2 písmeno d) trestního řádu. Z obsahu spisového materiálu bylo zjištěno, že opravný prostředek byl podán ve lhůtě stanovené podle § 143 odstavec 1 trestního řádu a osobou k tomu oprávněnou podle § 142 odstavec 1 trestního řádu.

12. Z podnětu podané stížnosti krajský soud přezkoumal podle § 147 odstavec 1 trestního řádu zákonnost a odůvodněnost výroku napadeného usnesení, jakož i správnost postupu řízení jeho vydání předcházející, a po projednání věci v neveřejném zasedání dospěl k závěru, že stížnost státního zástupce není důvodná.

13. Krajský soud při přezkumu správnosti napadeného rozhodnutí neshledal, že by v řízení, jež mu předcházelo, došlo k zásadnímu procesnímu pochybení, pro které by muselo být napadené rozhodnutí zrušeno.

14. Krajský soud konstatuje, že okresní soud nepochybil, pokud rozhodl způsobem shora uvedeným, když v podrobnostech je možno plně odkázat na podrobné a přiléhavé odůvodnění napadeného usnesení, s jehož závěry se stížnostní soud zcela ztotožňuje. Skutečnosti, které okresní soud v odůvodnění napadeného usnesení rozvedl, totiž zcela korespondují s obsahem předloženého spisu. V odůvodnění napadeného usnesení se soud prvního stupně správně, logicky a přesvědčivě vypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí. Podrobně rozvedl, k jakým

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Trojanová.

skutkovým a právním úvahám a závěrům dospěl. Napadené rozhodnutí netrpí vadami a jeho odůvodnění splňuje kritéria ustanovení § 134 odstavec 1, odstavec 2 trestního řádu.

15. Krajský soud shrnuje, že obžaloba v projednávané věci byla podána pro dva skutky. Pod bodem 1) obžaloby šlo o projednávaný skutek, v němž byl spatřován zločin týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, odst. 2 písm. d) tr. zákoníku. Pod bodem 2) se jednalo o skutek kvalifikovaný jako zločin týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1, odst. 2 písm. c), d) tr. zákoníku. Ohledně bodu 2) obžaloby byl dne 8. 7. 2022 Okresním soudem ve Frýdku-Místku vyhlášen rozsudek č. j. 4 T 109/2019-1173, jímž byla obžalovaná uznána vinnou citovaným zločinem.

16. Okresní soud po projednání věci v hlavním líčení založil své rozhodnutí o postoupení trestní věci pod bodem 2) obžaloby k projednání správnímu orgánu pro přestupek na tom, že ve věci bylo prokázáno, že v období od května 2017 do 25. 1. 2018 docházelo mezi obžalovanou a poškozeným Stanislavem B. k častým slovním i fyzickým konfliktům spojeným s poškozováním majetku, které vyvolávali střídavě oba partneři, s větší četností obžalovaná, ale nebylo prokázáno, že by toto jednání naplnilo všechny znaky skutkové podstaty zločinu týrání osoby žijící ve společném bydlí podle § 199 odst. 1, odst. 2 písm. d) tr. zákoníku, když nebyla prokázána ve vztahových konfliktech výrazná asymetrie a zároveň poškozený nevnímal jednání obžalované jako těžké příkoří. Okresní soud tak dospěl k závěru, že jednání obžalované není trestným činem, avšak mohlo by být příslušným orgánem posouzeno jako přestupek.

17. Krajský soud se s výše uvedenými závěry okresního soudu plně ztotožňuje a ke stížnostním námitkám dodává následující. Pokud jde o námitku, že v konfliktech nebyl v žádném případě agresorem poškozený a dokazováním nebylo zjištěno nic, co by nasvědčovalo tomu, že by poškozený někdy obžalovanou fyzicky napadl, tato není důvodná. Poškozený naopak sám připouštěl, že se jednalo o vzájemné hádky, kdy tyto nezačínala pouze obžalovaná, ale i on obžalované např. vyčítal některé věci, docházelo mezi nimi občas také k fyzickým konfliktům, při nichž jej sice převážně napadala obžalovaná, respektive se o to pokoušela, kdy on se jí bránil, ale rovněž i on jí dal třeba facku nebo ji shodil na zem. Okresní soud věnoval všem těmto skutečnostem náležitou pozornost, vyhodnotil rovněž změny ve výpovědích poškozeného a důvodně uzavřel, že zde není dána výrazná asymetrie ve vztahu obžalované a poškozeného, která je pro naplnění skutkové podstaty žalovaného trestného činu typická. Pokud se týká námitky, že okresní soud pominul výpovědi sousedů poškozeného Richarda M. a Jiřího S., k nimž poškozený utíkal a kteří viděli jeho špatný fyzický i psychický stav, k této krajský soud uvádí, že tito svědci hovořili pouze o dvou případech, kdy k nim poškozený přišel a žádal, aby u nich mohl přespat, přičemž pouze v jednom případě na sobě měl viditelné známky fyzického napadení. Nejednalo se tedy o časté a vícečetné „útěky“ z domu, ale pouze o ojedinělé případy, kdy pouze jednou poškozený svědkům sdělil, že jej obžalovaná napadla.

18. K námitce, že okresní soud nesprávně aplikoval subjektivní hledisko posouzení jednání obžalované jako těžkého příkoří, rovněž není důvodná. Pokud jde o argumentaci judikaturou Nejvyššího soudu k této problematice, tato není přiléhavá a aplikovatelná v projednávané věci. Ve všech uvedených judikátech šlo o případy, kde pachatelem byl muž a obětí jeho družka, případně manželka. Obětí týrání samozřejmě může být i muž, ale je nutno posuzovat konkrétní okolnosti každého případu, podrobně hodnotit osoby pachatele i oběti a jejich vzájemný vztah a nelze přehlížet biologický fakt, že muži jsou fyzicky zásadně silnější, než ženy. V uváděných věcech trvalo pachatelům vytýkané jednání rovněž podstatně delší dobu a jednalo se o zásadně závažnější jednání směřující vůči poškozeným.

19. V projednávané věci je poškozený dospělý muž, bez zdravotních omezení či jiného handicapu. Poškozený je sice starší, než obžalovaná, jak zdůraznil státní zástupce, ale nikoli tak starý, aby věkový rozdíl mezi ním a obžalovanou mohl mít na posouzení věci vliv. V době projednávaného jednání bylo poškozenému xxx let, což není věk nijak vysoký, ale stále ještě produktivní. Poškozený

rovněž není nijak na obžalované závislý, jak bývá v případech kvalifikovaných podle § 199 tr. zákoníku běžné. Poškozený má své vlastní příjmy a není a nebyl na obžalované ani jinak závislý, a to ani ohledně bydlení, neboť dům, kde k projednávanému jednání mělo docházet, byl v jeho vlastnictví. Správně proto okresní soud zdůraznil, že poškozený kdykoli mohl obžalovanou ze svého domu vykázat a důvodně také konstatoval, že poškozený byl schopen se adekvátně jejímu jednání bránit.

20. S ohledem na výše uvedené se krajský soud ztotožnil se závěry okresního soudu, že se sice obžalovaná chovala k poškozenému nevhodně, vulgárně i agresivně, avšak toto její prokázané jednání nenaplňuje znaky žalovaného zločinu a nelze jej kvalifikovat ani jako jiný trestný čin, avšak mohlo by být příslušným orgánem posouzeno jako přestupek.

21. Proto krajský soud podle § 148 odstavec 1 písmeno c) trestního řádu stížnost státního zástupce zamítl jako nedůvodnou.

Poučení:

I. Proti tomuto rozhodnutí **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

II. Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání, které lze podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí prostřednictvím soudu I. stupně.

Dovolání mohou podat:

a) nejvyšší státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného,

b) obviněný pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká.

Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno.

Příslušný k rozhodnutí o podaném dovolání je Nejvyšší soud České republiky v Brně.

V dovolání musí být uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a)-m) nebo § 265b odst. 2 trestního řádu, o které se dovolání opírá.

Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Ostrava 22. února 2023

Mgr. Igor Krajdl, v. r.
předseda senátu

Vypracovala:
Mgr. Jarmila Brázdová

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Trojanová.